

به نام خدا

دانشگاه آزاد اسلامی استهبان

دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس (Lesson Plan)

نام درس : بارداری و زایمان ۱- بارداری طبیعی	نوع درس : نظری	تعداد واحد : ۲
مقطع و رشته تحصیلی فراگیران : کارشناسی پیوسته مامایی ترم ۳	مدرس : جانثار	
دروس پیش نیاز : دروس علوم پایه		
نیمسال تحصیلی : ۹۵-۹۶-۱	تاریخ شروع کلاس : ۹۵/۷/۶	تاریخ پایان کلاس : ۹۵/۱۰/۷
مشخصه درس : ۱۰۱	روز و ساعت برگزاری : سه شنبه ۹:۱۵ الی ۱۰:۴۵ و ۱۱ الی ۱۲:۳۰	
مکان برگزاری : ساختمان مدرس ، کلاس ۲	مسئول درس : جانثار	
روز و ساعت حضور مسئول درس : ۹:۱۵ سه شنبه الی ۱۹ چهارشنبه	تاریخ امتحان پایان ترم : ۹۵/۱۰/۱۸	

شرح درس : شناخت کامل از فیزیولوژی حاملگی، اهمیت بهداشت و تغذیه زنان باردار، اصول مراقبتهای دوران بارداری، تشخیص موارد غیر طبیعی در بارداری و اقدامات لازم ، آموزش بهداشت به مادر و خانواده در زمینه مسائل جسمانی، روانی، اجتماعی و عاطفی و مذهبی

عنوان جلسه : علم مامائی ، جایگاه ماما، شاخص های بهداشتی	شماره جلسه : ۱
هدف کلی : آشنایی با علم مامائی و اهداف آن ، نقش و جایگاه ماما و شاخص های بهداشتی مهم در مامایی	
اهداف رفتاری : ۱- مامائی را تعریف نماید. ۲- اهداف علم مامائی را بیان نماید. ۳- جایگاه ماما در سیستم ارائه مراقبتها را شرح دهد. ۴- شاخص های بهداشتی مهم در مامایی (تولد ، مرگ جنینی و نوزادی و مادری ، تولد ترم و پره ترم و پست ترم و...) را شرح دهد. ۵- تاثیر خدمات مامایی بر شاخص های بهداشتی را بیان نماید.	
روش تدریس : نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری و زایمان ویلیامز و Case Presentation	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : شناخت ساختمان بافت نرم دستگاه تناسلی داخلی و خارجی زنانه	شماره جلسه : ۲
هدف کلی : شناخت ساختمان بافت نرم دستگاه تناسلی داخلی و خارجی زنانه (فرج ، واژن ، رحم ، لوله های فالوپ، تخمدانها ، رباطها و کف لگن)	
اهداف رفتاری : ساختمان بافت نرم دستگاه تناسلی داخلی و خارجی زنانه (فرج ، واژن ، رحم ، لوله های فالوپ، تخمدانها ، رباطها و کف لگن) را با استفاده از مولاژ و اسلاید توضیح دهد .	

روش تدریس : نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری وزایمان ویلیامز و مولاژ دستگاه تناسلی داخلی وخارجی زنانه
حیطه یادگیری : شناختی وروانی حرکتی

عنوان	جلسه:ساختمان	لگن	استخوانی	،	انواع	لگن
شماره جلسه : ۳						
هدف کلی :	شناخت ساختمان لگن استخوانی و انواع لگن					
اهداف رفتاری :	۱-ساختمان لگن،تنگه هاواقطار ان راباستفاده ازاسلاید ومولاژنشان دهد. ۲- انواع لگن وتفاوتهای انها را راباستفاده ازاسلاید ومولاژتوضیح دهد .					
روش تدریس :	نمایش اسلاید ، سخنرانی ،بحث گروهی، پرسش وپاسخ ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری وزایمان ویلیامز و مولاژ لگن استخوانی					
حیطه یادگیری :	شناختی وروانی حرکتی					

عنوان جلسه:فیزیولوژی سیکل قاعدگی	شماره جلسه : ۴
هدف کلی :	شناخت فیزیولوژی سیکل قاعدگی (عملکردهیپوتالاموس ، هیپوفیز ، تخمدانها واندومتررحم)
اهداف رفتاری :	۱- عملکردهیپوتالاموس ، هیپوفیز ، تخمدانها واندومتررحم درسیکل قاعدگی راتوضیح دهد. ۲- در مورد سیکل قاعدگی منتهی به حاملگی توضیح دهد.
روش تدریس :	نمایش اسلاید ، سخنرانی ،بحث گروهی، پرسش وپاسخ
حیطه یادگیری :	شناختی

عنوان جلسه : جفت ، پرده های جنینی ،مایع آمنیون ،بند ناف وهورمونهای جفتی	
هدف کلی :	آشنایی با نحوه تشکیل جفت ،پرده های جنینی ،مایع آمنیون ،بند ناف ،و عملکردهای انها ونحوه تولید و عملکرد هورمونهای جفتی
شماره جلسه : ۵	
اهداف رفتاری :	۱- نحوه شکل گیری جفت را شرح دهد. ۲- ویژگیهای شیمیایی هورمونهای پروتئینی جفت را بیان نماید. ۳- عملکردهای بیولوژیک HCG را شرح دهد. ۴- اعمال متابولیک HPL را بیان نماید. ۵- در مورد سایر هورمونهای پروتئینی جفت از قبیل ریلکسین ادرنوکورتیکوتروپین جفتی و... توضیح دهد. ۶- در مورد نحوه تولید پروژسترون در جفت توضیح دهد. ۷- بیوسنتز استروژن در جفت را شرح دهد. ۸- وضعیتهای جنینی موثر برتولید استروژن راتشریح نماید . ۹- درموردساختار و عملکرد بندناف توضیح دهد. ۱۰-مشخصات پرده های جنینی وعملکرد انها را بیان نماید. ۱۱-مشخصات مایع آمنیون وعملکرد آن را بیان نماید.
روش تدریس :	نمایش اسلاید ، سخنرانی ، پرسش و پاسخ ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری وزایمان ویلیامز
حیطه یادگیری :	شناختی

عنوان	جلسه: امبریونز	وتکامل	مورفولوژیک	جنین
شماره جلسه: ۶				
هدف کلی: آشنایی باچگونگی تکامل دستگاههای مختلف بدن جنین: تکامل عملکردی قلب و عروق، گردش خون و خونسازی در جنین، نحوه محاسبه تاریخ زایمان و سن حاملگی				
اهداف رفتاری:				
۱- با استفاده از تاریخهای فرضی آخرین قاعدگی سن حاملگی و تاریخ زایمان را محاسبه کند .				
۲- نحوه تکامل عملکردی قلب و عروق و خونسازی در جنین را به اختصار بیان کند .				
۳- گردش خون جنینی را بر روی شکل توضیح دهد .				
روش تدریس: نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری و زایمان ویلیامز و حل مساله				
حیطه یادگیری: شناختی و روانی حرکتی				

عنوان	جلسه: ادامه	امبریونز	وتکامل	مورفولوژیک	جنین
شماره جلسه: ۷					
هدف کلی: آشنایی باچگونگی تکامل عملکردی دستگاههای مختلف بدن جنین: جمجمه جنین و اقطار مهم آن ، ریه ، دستگاه گوارش ، دستگاه ادراری و...					
اهداف رفتاری:					
۱- استخوانهای جمجمه و اقطار مهم آن را روی مولاژ سر جنین نشان دهد .					
۲- نحوه تکامل عملکردی دستگاه گوارش ، ریه ها ، ، دستگاه ادراری و... را به اختصار توضیح دهد .					
۳- مراحل تکامل دستگاه تناسلی جنین ، تمایز جنسی و علل ابهام تناسلی را شرح دهد .					
روش تدریس: نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری و زایمان ویلیامز و مولاژ جمجمه جنین					
حیطه یادگیری: شناختی و روانی حرکتی					

عنوان	جلسه	تغییرات	فیزیولوژیک	دستگاههای	مختلف	بدن	مادر	در	دوران	بارداری
شماره جلسه: ۸										
هدف کلی: شناخت تغییرات فیزیولوژیک دستگاههای مختلف بدن مادر در دوران بارداری : دستگاه تناسلی، پوست و پستانها، تغییرات متابولیک و هماتولوژیک										
اهداف رفتاری:										
۱- تغییرات فیزیولوژیک دستگاه تناسلی (رحم، سرویکس ، تخمدانها، لوله های فالوپ، واژن و پرینه) در بارداری را شرح دهد.										
۲- تغییرات فیزیولوژیک پوست و پستانها را در بارداری شرح دهد.										
۳- تغییرات متابولیک بارداری را شرح دهد										
۴- تغییرات هماتولوژیک (خون، عملکردهای ایمنولوژیک، انعقاد و.....) را در بارداری شرح دهد.										
روش تدریس: نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری و زایمان ویلیامز										
حیطه یادگیری: شناختی										

<p>عنوان جلسه: ادامه تغییرات فیزیولوژیک دستگاههای مختلف بدن مادر در دوران بارداری</p> <p>شماره جلسه: ۹</p>
<p>هدف کلی: شناخت تغییرات فیزیولوژیک دستگاههای مختلف بدن مادر در دوران بارداری : دستگاه تنفسی، ادراری، گوارشی، عضلانی اسکلتی، قلبی عروقی و اندوکراین</p>
<p>اهداف رفتاری:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- تغییرات دستگاه تنفسی را در بارداری شرح دهد. ۲- تغییرات دستگاه ادراری را در بارداری شرح دهد. ۳- تغییرات دستگاه گوارش را در بارداری شرح دهد. ۴- تغییرات سیستم اندوکراین را در بارداری شرح دهد. ۵- تغییرات دستگاه عضلانی-اسکلتی را در بارداری شرح دهد. ۶- تغییرات دستگاه قلبی-عروقی را در بارداری شرح دهد.
<p>روش تدریس: نمایش اسلاید، سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری وزایمان ویلیامز</p>
<p>حیطه یادگیری: شناختی</p>

<p>عنوان جلسه: مشاوره و مراقبتهای پیش از بارداری</p> <p>شماره جلسه: ۱۰</p>
<p>هدف کلی: آشنایی با مشاوره و مراقبتهای پیش از بارداری</p>
<p>اهداف رفتاری</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- مراقبت پیش از بارداری را تعریف نماید. ۲- مزایای مشاوره قبل از بارداری را بیان نماید. ۳- در مورد اختلالات مزمن طبی از قبیل دیابت، صرع و... که مشاوره قبل از حاملگی در مورد آنها مفید واقع می شود، توضیح دهد. ۴- در مورد اختلالات مادرزادی از جمله نقائص لوله عصبی، تالاسمی و... که مشاوره قبل از حاملگی در مورد آنها مفید واقع می شود، توضیح دهد. ۵- مراحل ویزیت مشاوره قبل از بارداری را شرح دهد.
<p>روش تدریس: نمایش اسلاید، سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری وزایمان ویلیامز</p>
<p>حیطه یادگیری: شناختی</p>

<p>عنوان جلسه: مراقبتهای دوران بارداری</p> <p>شماره جلسه: ۱۱</p>
<p>هدف کلی: آشنایی با اهداف و اجزای مراقبتهای دوران بارداری و علائم حاملگی</p>
<p>اهداف رفتاری</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- مراقبتهای دوران بارداری را تعریف نماید. ۲- اهداف مراقبتهای دوران بارداری را بیان نماید. ۳- علائم و نشانه های بارداری (فرضی، احتمالی و قطعی) را شرح دهد. ۴- اجزای اولین ویزیت دوره بارداری (شرح حال، معاینات و آزمایشات متداول) را شرح دهد. ۵- آزمایشات متداول در بارداری را بنویسد. ۶- زمان انجام ویزیت های بعدی و اقدامات لازم در هر ویزیت را بیان نماید.
<p>روش تدریس: نمایش اسلاید، سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری وزایمان ویلیامز و Case Presentation</p>
<p>حیطه یادگیری: شناختی و روانی حرکتی</p>

عنوان جلسه : تغذیه دوران بارداری	شماره جلسه : ۱۲
هدف کلی : آشنایی با تغذیه صحیح دوران بارداری (کالری ، مواد مغذی مهم ، اضافه وزن مناسب و...)	
اهداف رفتاری :	
۱- نیازهای تغذیه ای دوران بارداری را بیان نماید. ۲- در مورد مواد غذایی غیر مجاز در بارداری توضیح دهد. ۳- اهمیت وزن گیری مناسب در بارداری را شرح دهد. ۴- توصیه های تغذیه ای برای خانمهای باردار چاق و دارای اضافه وزن را بیان نماید. ۵- توصیه های تغذیه ای برای خانمهای باردار لاغر را بیان نماید. ۶- توصیه های تغذیه ای برای مشکلات دوره بارداری (سوزش معده، تهوع و استفراغ ، یبوست و...) را شرح دهد. ۷- در مورد الگوی افزایش وزن در بارداری توضیح دهد. ۸- میزان افزایش وزن برای مادران نوجوان و بالغ را بر اساس نمایه توده بدنی شرح دهد. ۹- نحوه ترسیم نمودار و ثبت وزن گیری در بارداری (تک قلو- چند قلو) را شرح دهد. ۱۰- معیارهای وزن گیری نامناسب را بیان نماید. ۱۱- مهمترین علل وزن گیری نامناسب را بیان نماید.	
روش تدریس : نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری وزایمان ویلیامز و Case Presentation	
حیطه یادگیری شناختی	

عنوان جلسه: بهداشت دوران بارداری، شکایتهای شایع در بارداری ، علائم غیر طبیعی در حاملگی	شماره جلسه : ۱۳
هدف کلی : آشنایی با بهداشت دوران بارداری، شکایتهای شایع در بارداری ، علائم غیر طبیعی در حاملگی	
اهداف رفتاری :	
۱- نحوه اداره صحیح مسائل مختلف بهداشت عمومی دوران بارداری نظیر : فعالیت شغلی ، مسافرت ، ورزش ، ایمن سازی ، مصرف الکل و کافئین و... را شرح دهد. ۲- در مورد شکایات شایع دوران بارداری (تهوع و استفراغ، مشکلات ادراری و...) توضیح دهد. ۳- نحوه رفع شکایات شایع دوران بارداری (تهوع و استفراغ، مشکلات ادراری و...) را بیان نماید. ۴- علائم خطر دوران بارداری را بیان نماید.	
روش تدریس: نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری وزایمان ویلیامز و Case Presentation	
حیطه یادگیری شناختی	

عنوان جلسه : روشهای بررسی جنین	شماره جلسه : ۱۴
هدف کلی : آشنایی با روشهای بررسی جنین :سونوگرافی ، انالیتهای سرمی نظیر الفا فیتو پروتئین سرم مادر و...، امنیوسنتز ونمونه برداری از پرزهای کوریونی	
اهداف رفتاری :	
۱- کاربردهای سونوگرافی در بارداری را شرح دهد . ۲- روش انجام ، مزایا و معایب امنیوسنتز ونمونه برداری از پرزهای کوریونی را تشریح کند . ۳- اندیکاسیونها، زمان ، نحوه انجام وتفسیر تستهای سرمی (الفا فیتو پروتئین سرم مادر و...) را بیان نماید.	
روش تدریس: نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری وزایمان ویلیامز و Case Presentation	

عنوان	جلسه	ادامه:	روشهای	بررسی	جنین
شماره جلسه: ۱۵					
هدف کلی: آشنایی با تست بدون استرس (NST)، تست استرس انقباضی (OCT) و پروفیل بیوفیزیکی					
اهداف رفتاری:					
۱- الگوهای ضربان قلب جنین را شرح دهد.					
۲- اندیکاسیونها، زمان، نحوه انجام و تفسیر تست بدون استرس (NST)، تست استرس انقباضی (OCT) و پروفیل بیوفیزیکی را توضیح دهد.					
روش تدریس: نمایش اسلاید، سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری و زایمان ویلیامز و Case Presentation با نوارهای NST					
حیطه یادگیری شناختی					

عنوان	جلسه	تشخیص	وضعیت	قرارگیری	جنین	نسبت	به	کانال	زایمانی
شماره جلسه: ۱۶									
هدف کلی: آشنایی با وضعیت قرارگیری جنین نسبت به کانال زایمانی: قرار، نمایش، حالت، وضعیت و انگاژمان و راههای تشخیص آن: مانورهای لئوپولد و...									
اهداف رفتاری:									
۱- انواع قرار، نمایش، حالت، وضعیت و انگاژمان جنین را با استفاده از مولاژ نشان دهد.									
۲- مانورهای لئوپولد را روی مولاژ نمایش دهد.									
۳- نحوه انجام معاینه واژینال جهت تشخیص نمایش و وضعیت جنین در لگن را روی مولاژ نشان دهد.									
روش تدریس: نمایش اسلاید، سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری و زایمان ویلیامز و مولاژ معاینات لئوپولد و معاینه واژینال									
حیطه یادگیری: شناختی و روانی حرکتی									

عنوان	جلسه	کلاسهای	امادگی و خوشایند سازی	بارداری و زایمان	احکام اسلام	درمورد	بهداشت	زمان	لقاح	دوران
بارداری										
هدف کلی: آشنایی با مباحث کلاسهای امادگی و خوشایند سازی بارداری و زایمان، احکام اسلام درمورد بهداشت زمان لقاح و دوران بارداری										
اهداف رفتاری:										
۱- اهداف کلاسهای امادگی و خوشایند سازی بارداری و زایمان را شرح دهد.										
۲- در مورد مسائل مربوط به کلاسهای امادگی و خوشایند سازی بارداری و زایمان از قبیل تغذیه، تمرینات بدنی، رفتارهای جنسی، تمرینات تنفسی و تن آرامی و... توضیح دهد.										
۳- احکام اسلام درمورد بهداشت زمان لقاح را شرح دهد.										
۴- احکام اسلام درمورد بهداشت دوران بارداری را شرح دهد.										
روش تدریس: نمایش اسلاید، سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری و زایمان ویلیامز، نمایش فیلم ورزشهای دوران بارداری و کلاسهای دوران بارداری										
حیطه یادگیری: شناختی										

وسایل کمک آموزشی : وایت بورد ، کامپیوتر ، ویدئو پروژکتور ، اسلاید ، کتاب ، مولاژ دستگاه تناسلی زنان ، مولاژ لگن استخوانی ، مولاژ مجمه جنین و مولاژ زایمان

نحوه ارزشیابی دانشجو : امتحان میان ترم (۸ نمره) ، پایان ترم (۸ نمره) ، کوئیز (۲ نمره) و فعالیت کلاسی (۲ نمره)

تکالیف دانشجویی : ارایه یک مقاله تحقیقی جدید در زمینه تغذیه بارداری ، درمان مشکلات شایع مثل تهوع و استفراغ و یاسایر مسائل روز و مورد علاقه

نوع سؤالات امتحانی : چهار گزینه ای ، تشریحی ، جاخالی و جورکردنی

وظایف دانشجو : حضور به موقع در کلاس ، نداشتن غیبت بیش از حد مجاز ، عدم استفاده از تلفن همراه در کلاس ،

پاسخ به سؤالات مطرح شده در کلاس ، شرکت در بحث گروهی و case presentation ، تعیین سن حاملگی و تاریخ زایمان با استفاده از تاریخ آخرین قاعدگی ، توضیح قسمت‌های مختلف دستگاه تناسلی و لگن روی اسلاید مولاژ دستگاه تناسلی و لگن ، توضیح استخوانها و اقطار سر جنین روی مولاژ مجمه جنین ، انجام مانورهای لئوپولدومعاینه و اژینال روی مولاژ زایمان ، شرکت در کوئیزهای کلاسی و امتحانات میان ترم و پایان ترم

منابع :

فارسی :

- ۱- دستورالعمل غربالگری و تشخیص دیابت بارداری ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، ۱۳۹۲
- ۲- دنفورت دیوید ، مامایی و بیماریهای زنان ، ویراست دهم ، ۲۰۰۸ ، ترجمه بهرام قاضی جهانی و... ، ۱۳۹۱
- ۳- راهنمای کشوری ارائه خدمات مامایی و زایمان بیمارستانهای دوسندار مادر ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، دفتر سلامت خانواده و جمعیت ، اداره سلامت مادران ، چاپ سوم ، ۱۳۹۱
- ۴- راهنمای کشوری انجام زایمان طبیعی و ارائه روشهای دارویی و غیر دارویی کاهش درد زایمان ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، دفتر سلامت خانواده و جمعیت ، اداره سلامت مادران
- ۵- سادلر تامس ، جنین شناسی پزشکی لانگمن ، ویراست دوازدهم ، ۲۰۱۲ ، ترجمه روشنگ قطبی ، ۱۳۹۱
- ۶- شیوه نامه غربالگری و تشخیص ناهنجاری جنین ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، ۱۳۹۰
- ۷- فریتز مارک ، اسپیروف لئون ؛ اندوکرینولوژی بالینی زنان و ناباروری ؛ ویراست هشتم ۲۰۱۱ ، ترجمه روشنگ قطبی و بهرام قاضی جهانی ؛ انتشارات گلپان ، ۱۳۹۱
- ۸- مراقبتهای ادغام یافته سلامت مادران : راهنمای خدمات خارج بیمارستانی ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، دفتر سلامت خانواده و جمعیت ، اداره سلامت مادران ، چاپ ششم ، تجدید نظر چهارم ۱۳۹۲ ،

9- Bennet t v.Ruth , Brown Linda K. , Cooper Margaret ,...; Myles Textbook for Midwives ;;16th ed. ; 2014

10- Berek Janathan S ; Berek & Novaks Gynecology ;15 th E.,2012

11- Cunningham , leveno,...; Williams Obstetrics ; 24 Th . E . , 2014

12- Varney Helen , King Tekoa L. , Brucker Mary C.,...; Varneys Midwifery ; 5th ed.;2015

به نام خدا

دانشگاه آزاد اسلامی استهبان

دانشکده پرستاری و مامایی

طرح دوره (Course Plan)

نام درس : بارداری و زایمان ۱- بارداری طبیعی	نوع درس : نظری	تعداد واحد : ۲
مقطع و رشته تحصیلی فراگیران : کارشناسی پیوسته مامایی ترم ۳	مدرس : مهناز جانثار	
دروس پیش نیاز : دروس علوم پایه		
نیمسال تحصیلی : ۹۵-۹۶-۱	تاریخ شروع کلاس : ۹۵/۷/۶	تاریخ پایان کلاس : ۹۵/۱۰/۷
مشخصه درس : ۱۰۱	روز و ساعت برگزاری : سه شنبه ۹:۱۵ الی ۱۰:۴۵ و ۱۱ الی ۱۲:۳۰	
مکان برگزاری : ساختمان مدرس ، کلاس ۲	مسئول درس : مهناز جانثار	
روز و ساعت حضور مسئول درس : ۹:۱۵ سه شنبه الی ۱۹ چهارشنبه	تاریخ امتحان پایان ترم : ۹۵/۱۰/۱۸	

شرح درس : شناخت کامل از فیزیولوژی حاملگی، اهمیت بهداشت و تغذیه زنان باردار، اصول مراقبتهای دوران بارداری، تشخیص موارد غیر طبیعی در بارداری و اقدامات لازم ، آموزش بهداشت به مادر و خانواده در زمینه مسائل جسمانی، روانی، اجتماعی ، عاطفی و مذهبی

اهداف کلی :

- ۱- شناخت کامل فیزیولوژی حاملگی ، تشخیص حاملگی ، اهمیت بهداشت و تغذیه دوران بارداری ، اصول مراقبتهای دوران بارداری ، شکایات شایع ناشی از حاملگی و طرق پیشگیری از آنها ، تشخیص موارد طبیعی از غیر طبیعی در دوران بارداری و آشنایی با اقدامات و مراقبتهای لازم در هر مورد
- ۲- آموزش بهداشت به مادر و خانواده در زمینه مسائل جسمانی ، روانی ، اجتماعی و عاطفی

اهداف رفتاری :

- ۱- مامائی را تعریف نماید.
- ۲- اهداف علم مامائی را بیان نماید.
- ۳- جایگاه ماما در سیستم ارائه مراقبتها را شرح دهد.
- ۴- شاخص های بهداشتی مهم در مامایی (تولد ، مرگ جنینی و نوزادی و مادری ، تولد ترم و پره ترم و پست ترم و ...) را شرح دهد.
- ۵- تاثیر خدمات مامایی بر شاخص های بهداشتی را بیان نماید.
- ۶- ساختمان بافت نرم دستگاه تناسلی داخلی و خارجی زنانه (فرج ، واژن ، رحم ، لوله های فالوپ، تخمدانها ، رباطها و کف لگن) را با استفاده از مولاژ و اسلاید توضیح دهد .
- ۷- ساختمان لگن، تنگه ها و اقطار ان را با استفاده از اسلاید و مولاژ نشان دهد.
- ۸- انواع لگن و تفاوتهای آنها را با استفاده از اسلاید و مولاژ توضیح دهد .
- ۹- عملکردهای پوتالاموس ، هیپوفیز ، تخمدانها و اندومتر رحم در سیکل قاعدگی را توضیح دهد.

- ۱۰- در مورد سیکل قاعدگی منتهی به حاملگی توضیح دهد.
- ۱۱- نحوه شکل گیری جفت را شرح دهد.
- ۱۲- ویژگیهای شیمیایی و عملکرد هورمونهای جفتی (استروژن ، پروژسترون ، HCG ، HPL و...) را بیان نماید.
- ۱۳- در مورد نحوه تولید پروژسترون در جفت توضیح دهد.
- ۱۴- بیوسنتز استروژن در جفت را شرح دهد.
- ۱۵- وضعیتهای جنینی موثر بر تولید استروژن را تشریح نماید .
- ۱۶- در مورد ساختار و عملکرد بندناف توضیح دهد.
- ۱۷- مشخصات پرده های جنینی و مایع آمنیون و عملکرد آنها را بیان نماید.
- ۱۸- با استفاده از تاریخهای فرضی آخرین قاعدگی سن حاملگی و تاریخ زایمان را محاسبه کند .
- ۱۹- نحوه تکامل عملکردی قلب و عروق و خونسازی در جنین را به اختصار بیان کند .
- ۲۰- گردش خون جنینی را بر روی شکل توضیح دهد .
- ۲۱- استخوانهای مجسمه جنین و اقطار مهم آن را روی مولاژ سر جنین نشان دهد .
- ۲۲- نحوه تکامل عملکردی دستگاه گوارش ، ریه ها ، ، دستگاه ادراری و... در جنین را به اختصار توضیح دهد .
- ۲۳- مراحل تکامل دستگاه تناسلی جنین ، تمایز جنسی و علل ابهام تناسلی را شرح دهد .
- ۲۴- تغییرات فیزیولوژیک دستگاه تناسلی مادر (رحم، سرویکس ، تخمدانها، لوله های فالوپ ،واژن و پرینه) در بارداری را شرح دهد.
- ۲۵- تغییرات فیزیولوژیک پوست و پستانها را در بارداری شرح دهد.
- ۲۶- تغییرات متابولیک بارداری را شرح دهد
- ۲۷- تغییرات هماتولوژیک (خون ، عملکردهای ایمنولوژیک ، انعقاد و.....) را در بارداری شرح دهد.
- ۲۸- تغییرات فیزیولوژیک دستگاه تنفسی، ادراری ، گوارش و... مادر در بارداری را شرح دهد.
- ۲۹- مراقبت پیش از بارداری را تعریف نماید.
- ۳۰- مزایای مشاوره قبل از بارداری را بیان نماید.
- ۳۱- در مورد اختلالات مزمن طبی از قبیل دیابت ،صرع و ...که مشاوره قبل از حاملگی در مورد آنها مفید واقع می شود ، توضیح دهد.
- ۳۲- در مورد اختلالات مادرزادی از جمله نقائص لوله عصبی ،تالاسمی و ...که مشاوره قبل از حاملگی در مورد آنها مفید واقع می شود ، توضیح دهد.
- ۳۳- مراحل ویزیت مشاوره قبل از بارداری را شرح دهد.
- ۳۴- مراقبتهای دوران بارداری را تعریف نماید.
- ۳۵- اهداف مراقبتهای دوران بارداری را بیان نماید.
- ۳۶- علائم و نشانه های بارداری (فرضی ، احتمالی و قطعی) را شرح دهد.
- ۳۷- اجزای اولین ویزیت دوره بارداری (شرح حال ، معاینات و آزمایشات متداول) را شرح دهد.
- ۳۸- آزمایشات متداول در بارداری را بنویسد.
- ۳۹- زمان انجام ویزیت های بعدی و اقدامات لازم در هر ویزیت را بیان نماید.
- ۴۰- نیازهای تغذیه ای دوران بارداری را بیان نماید.
- ۴۱- در مورد مواد غذایی غیر مجاز در بارداری توضیح دهد.
- ۴۲- اهمیت وزن گیری مناسب در بارداری را شرح دهد.
- ۴۳- توصیه های تغذیه ای برای خانمهای باردار لاغر ،چاق و دارای اضافه وزن را بیان نماید.

- ۴۴- توصیه های تغذیه ای برای مشکلات دوره بارداری (سوزش معده، تهوع و استفراغ، یبوست و...) را شرح دهد.
- ۴۵- در مورد الگوی افزایش وزن در بارداری توضیح دهد.
- ۴۶- میزان افزایش وزن برای مادران نوجوان و بالغ را بر اساس نمایه توده بدنی شرح دهد.
- ۴۷- نحوه ترسیم نمودار و ثبت وزن گیری در بارداری (تک قلو، چند قلو) را شرح دهد.
- ۴۸- مهمترین علل وزن گیری نامناسب را بیان نماید.
- ۴۹- نحوه اداره صحیح مسائل مختلف بهداشت عمومی دوران بارداری نظیر: فعالیت شغلی، مسافرت، ورزش، ایمن سازی، مصرف الکل و کافئین و... را شرح دهد.
- ۵۰- در مورد شکایات شایع دوران بارداری (تهوع و استفراغ، مشکلات ادراری و...) توضیح دهد.
- ۵۱- نحوه رفع شکایات شایع دوران بارداری (تهوع و استفراغ، مشکلات ادراری و...) را بیان نماید.
- ۵۲- علائم خطر دوران بارداری را بیان نماید.
- ۵۱- کاربردهای سونوگرافی در بارداری را شرح دهد.
- ۵۲- روش انجام، مزایا و معایب امنیوسنتز و نمونه برداری از پرزهای کوریونی را تشریح کند.
- ۵۳- اندیکاسیونها، زمان، نحوه انجام و تفسیر تستهای سرمی (الفا فیتو پروتئین سرم مادر و...) را بیان نماید.
- ۵۴- الگوهای ضربان قلب جنین را شرح دهد.
- ۵۵- اندیکاسیونها، زمان، نحوه انجام و تفسیر تست بدون استرس (NST)، تست استرس انقباضی (OCT) و پروفیل بیوفیزیکی را توضیح دهد.
- ۵۶- انواع قرار، نمایش، حالت، وضعیت و انگاژمان جنین را با استفاده از مولاز نشان دهد.
- ۵۷- مانورهای لئوپولد را روی مولاز نمایش دهد.
- ۵۸- نحوه انجام معاینه واژینال جهت تشخیص نمایش و وضعیت جنین در لگن را روی مولاز نشان دهد.
- ۵۸- اهداف کلاسهای آمادگی و خوشایند سازی بارداری و زایمان را شرح دهد.
- ۵۹- در مورد مسائل مربوط به کلاسهای آمادگی و خوشایند سازی بارداری و زایمان از قبیل تغذیه، تمرینات بدنی، رفتارهای جنسی، تمرینات تنفسی و تن آرامی و... توضیح دهد.
- ۶۰- احکام اسلام در مورد بهداشت زمان لقاح و دوران بارداری را شرح دهد.
- روش تدریس:** نمایش اسلاید، سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، حل مساله، استفاده مستقیم از کتابهای مرجع بخصوص بارداری و زایمان و بلیامز، Case Presentation، استفاده از مولازلگن استخوانی زنانه، مولاز جنین - نوزاد و مولاز زایمان
- وسایل کمک آموزشی:** وایت بورد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید، کتاب، مولاز دستگاه تناسلی زنان، مولازلگن استخوانی، مولاز مجسمه جنین و مولاز زایمان
- نحوه ارزشیابی دانشجویی:** امتحان میان ترم (۸ نمره)، پایان ترم (۸ نمره)، کوئیز (۲ نمره) و فعالیت کلاسی (۲ نمره)
- تکالیف دانشجویی:** ارایه یک مقاله تحقیقی جدید در زمینه تغذیه بارداری، درمان مشکلات شایع مثل تهوع و استفراغ و یاسایر مسائل روز و مورد علاقه
- نوع سؤالات امتحانی:** چهار گزینه ای، تشریحی، جاخالی و جورکردنی

وظایف دانشجو : حضور به موقع در کلاس ، نداشتن غیبت بیش از حد مجاز ، عدم استفاده از تلفن همراه در کلاس ،

پاسخ به سوالات مطرح شده در کلاس ، شرکت در بحث گروهی و case presentation، تعیین سن حاملگی و تاریخ زایمان با استفاده از تاریخ آخرین قاعدگی ، توضیح قسمتهای مختلف دستگاه تناسلی و لگن روی اسلاید مولدو مولدو دستگاه تناسلی و لگن ، توضیح استخوانها و اقطار سر جنین روی مولدو مجمه جنین ، انجام مانورهای لئوپولدو معاینه واژینال روی مولدو زایمان ، شرکت در کوئیزهای کلاسی و امتحانات میان ترم و پایان ترم

منابع :

فارسی:

- ۱- دستورالعمل غربالگری و تشخیص دیابت بارداری ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۹۲
- ۲- دنفورت دیوید ، مامایی و بیماریهای زنان ، ویراست دهم ، ۲۰۰۸ ، ترجمه بهرام قاضی جهانی و...، ۱۳۹۱
- ۳- راهنمای کشوری ارائه خدمات مامایی و زایمان بیمارستانهای دوسندار مادر ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، دفتر سلامت خانواده و جمعیت ، اداره سلامت مادران ، چاپ سوم ، ۱۳۹۱
- ۴- راهنمای کشوری انجام زایمان طبیعی و ارائه روشهای دارویی و غیر دارویی کاهش درد زایمان ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، دفتر سلامت خانواده و جمعیت ، اداره سلامت مادران
- ۵- سادلر تامس ، جنین شناسی پزشکی لانگمن ، ویراست دوازدهم ، ۲۰۱۲ ، ترجمه روشنگ قطبی ، ۱۳۹۱
- ۶- شیوه نامه غربالگری و تشخیص ناهنجاری جنین ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۹۰
- ۷- فریتز مارک ، اسپیروف لئون ؛ اندوکرینولوژی بالینی زنان و ناباروری ؛ ویراست هشتم ۲۰۱۱، ترجمه روشنگ قطبی و بهرام قاضی جهانی ؛ انتشارات گلپان ، ۱۳۹۱
- ۸- مراقبتهای ادغام یافته سلامت مادران : راهنمای خدمات خارج بیمارستانی ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، دفتر سلامت خانواده و جمعیت ، اداره سلامت مادران، چاپ ششم ، تجدید نظر چهارم ۱۳۹۲،

لاتین:

9- Bennet t v.Ruth , Brown Linda K. , Cooper Margaret ,...; Myles Textbook for Midwives ;;16th ed. ; 2014

10- Berek Janathan S ; Berek & Novaks Gynecology ;15 th E.,2012

11- Cunningham , Iveno,...; Williams Obstetrics ; 24 Th . E . , 2014

12- Varney Helen , King Tekoa L. , Brucker Mary C.,...; Varneys Midwifery ; 5th ed.;2015

تفویم درس :

مدرس	عنوان	جلسه
جانثار	علم مامائی ، جایگاه ماما، شاخص های بهداشتی	۱
"	تشریح بافت نرم دستگاه تناسلی داخلی وخارجی زنانه	۲
"	ساختمان لگن استخوانی ، انواع لگن	۳
"	فیزیولوژی سیکل قاعدگی	۴
"	جفت ، پرده های جنینی ، مایع آمنیون ، بند ناف وهورمونهای جفتی	۵
"	امبریونز وتکامل مورفولوژیک جنین	۶
"	ادامه امبریونز وتکامل مورفولوژیک جنین	۷
"	تغییرات فیزیولوژیک دستگاههای مختلف بدن مادر در دوران بارداری	۸
"	ادامه تغییرات فیزیولوژیک دستگاههای مختلف بدن مادر در دوران بارداری	۹
"	مشاوره و مراقبتهای پیش از بارداری	۱۰
"	مراقبتهای دوران بارداری	۱۱
"	تغذیه دوران بارداری	۱۲
"	بهداشت دوران بارداری، شکایتهای شایع در بارداری ، علائم غیر طبیعی در حاملگی	۱۳
"	روشهای بررسی جنین	۱۴
"	ادامه روشهای بررسی جنین	۱۵
"	تشخیص وضعیت قرارگیری جنین نسبت به کانال زایمانی	۱۶
"	کلاسهای آمادگی و خوشایند سازی بارداری و زایمان ، احکام اسلام درموردبهداشت زمان لقاح ودوران بارداری	۱۷